

Nr B 4

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i slutbestämmelserna till luftfartslagen den 6 juni 1957 (nr 297).

Genom en den 6 juni 1958 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr B 38, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

Lag

om ändring i slutbestämmelserna till luftfartslagen den 6 juni 1957 (nr 297)

Härigenom förordnas, att slutbestämmelserna till luftfartslagen den 6 juni 1957 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Denna lag träder i kraft den dag
Konungen förordnar.

Denna lag träder i kraft den dag
Konungen förordnar. *Har förordnande ej meddelats om ikraftträdande senast den 1 januari 1959, skola dock bestämmelserna i 10 kap. 3 § samt vad i 15 kap. 1 § andra stycket stadgas om tillämpning av dessa bestämmelser å militär luftfart m. m. träda i kraft nämnda dag.*

Konungen eller — — — — — efter ikraftträdandet.

Genom denna — — — — — om luftfart.

Utan hinder — — — — — lagens ikraftträdande.

Förekommer i — — — — — stället tillämpas.

Jämlikt ikraftträdandebestämmelserna till *luftfartslagen den 6 juni 1957* ankommer det på Kungl. Maj:t att bestämma den tidpunkt då lagen skall träda i kraft. Anledningen till att dagen för ikraftträdandet ej fastställts i samband med lagens tillkomst är, att det med hänsyn till samarbetet inom

Scandinavian Airlines System (SAS) ansetts önskvärt att den svenska luftfartslagen träder i kraft samtidigt med de nya danska och norska luftfartslagarna. Den svenska lagen har nämligen tillkommit efter nordiskt samarbete, och det var, då frågan behandlades av 1957 års riksdag (prop. nr 69), icke möjligt att med säkerhet förutsäga, när grannländernas luftfartslagar skulle kunna träda i kraft.

I 10 kap. 3 § luftfartslagen stadgas att, om någon vilken förrättar tjänst å luftfartyg är pliktig att ersätta skada som i följd av luftfart uppkommit genom hans fel eller försummelse i tjänsten, rätten äger att, med hänsyn till felets eller försummelsens lindriga beskaffenhet, skadans storlek eller omständigheterna i övrigt, nedsätta ersättningen efter vad som prövas skäligt. Vad sålunda stadgats skall enligt samma paragraf äga motsvarande tillämpning beträffande den som inom markorganisationen eller eljest, annorstädes än å luftfartyg, förrättar tjänst varav trafiksäkerheten är beroende. Jämlikt 15 kap. 1 § andra stycket skall de nu nämnda bestämmelserna gälla jämväl i fråga om luftfart med svenska militära luftfartyg samt om militära flygplatser och annan militär markorganisation.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 7 januari 1958 har *chefen för flygvapnet och flygförvaltningen* hemställt att 10 kap. 3 § och 15 kap. 1 § luftfartslagen, sistnämnda stadgande såvitt det avser 10 kap. 3 §, måtte sättas i kraft utan avbidan på ikraftträdandet av lagen i övrigt. I skrivelsen har framhållits, att inom flygvapnet sedan längre tid starkt behov har förelegat att bereda flygvapnets marktjänstpersonal större trygghet mot de ofta mycket stora skadeståndsanspråk, som kronan enligt nu gällande skadeståndsregler kan finna sig föranlåten och nödgad att framställa. Framställningar i ämnet har avgivits vid skilda tillfällen. I sitt remissyttrande över 1945 års lufträttssakkunnigas förslag till luftfartslag har chefen för flygvapnet vid 10 kap. 3 § uttalat, att han förutsatte att jämkning av skadeståndsskyldigheten kunde ske även för mekanikerpersonal i marktjänst, och föredragande departementschefen har i propositionen anført, att sådan mekanikerpersonal icke borde vara undantagen från stadgandets tillämpningsområde. Det har vidare framhållits i skrivelsen, att genom de nämnda bestämmelserna i luftfartslagen en länge behövlig reform av skadeståndsrätten i här ifrågavarande delar blivit lagfäst. Lagens ikraftträdande kan emellertid väntas dröja avsevärd tid. Då det ur flygvapnets synpunkt är angeläget, att reformen genomföres så snart som möjligt, synes den utvägen böra tillgripas, att lagen omedelbart tillåtes träda i kraft i de delar om vilka här är fråga.

Departementschefen

Föredragande departementschefen, statsrådet Lindell, anförde vid lagrådsremissen:

»Såsom anfördes under förarbetena till luftfartslagen har stadgandet i 10 kap. 3 § om jämkning av skadestånd motsvarighet inom andra rättsområden, främst sjörätten. Förslaget att även på lufträttens område införa ett

stadgande, som gör det möjligt att nedsätta ersättningen i fall då skadans storlek icke står i rimligt förhållande till det begångna felet eller den felandes betalningsförmåga, mötte inga gensagor. Den ifrågavarande bestämmelsen är tillämplig i fråga om både civil och militär luftfart. Den torde vara av särskild betydelse för den militära luftfarten, där flyghaverier ej sällan förekommer.

Det är alltså oviss, när luftfartslagarna i de nordiska länderna kan träda i kraft, och enligt vad som upplysts får man räkna med att dröjsmålet blir längre än som förutsattes vid lagens antagande. Emellertid synes det angeläget att den möjlighet att jämka skadestånd, som genom stadgandet i 10 kap. 3 § införts i vår luftfartslagstiftning, så snart som möjligt kan komma i tillämpning. Jämkningsbestämmelsen är av sådan natur, att den kan träda i kraft utan samband med luftfartslagen i övrigt och utan att motsvarande bestämmelse genomföres i de övriga nordiska länderna. På förfrågan har från vederbörande departement i grannländerna meddelats, att ett sådant utbrytande ej föranleder erinran. Jag vill på grund av det anförda i enlighet med flygvapenchefens och flygförvaltningens hemställda förord, att bestämmelsen sättes i kraft utan att ikraftträdandet av övriga bestämmelser i luftfartslagen avvaktas. Tidpunkten för ikraftträdandet torde kunna sättas till den 1 januari 1959.

Den åt Kungl. Maj:t meddelade fullmakten att förordna om ikraftträdandet av luftfartslagen torde icke innefatta bemyndigande att sätta endast viss del av lagen i kraft. För genomförande av den föreslagna åtgärden torde därför krävas att slutbestämmelserna i lagen ändras. I första stycket av dessa bestämmelser torde få föreskrivas, att lagen skall träda i kraft den dag Konungen förordnar samt att, därest förordnande ej meddelats om ikraftträdande senast den 1 januari 1959, bestämmelserna i 10 kap. 3 § samt vad i 15 kap. 1 § andra stycket stadgas om tillämpning av dessa bestämmelser å militär luftfart m. m. dock skall träda i kraft nämnda dag.»

Lagrådet

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att förevarande proposition, nr B 38, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 9 juli 1958

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Ahlkvist, Branting, Lindblom, Per Olofsson, Lodenius, fru Gärde Widemar, herrar Erik Svedberg och Arvidson;

från andra kammaren: herrar Rylander, Hedqvist, fru Boman, herr Jacobsson i Sala, fru Löfqvist, herr Edlund, fröken Bergegren och herr Fäll-din.